

SENKAPIŲ MONETOS*

VYTAUTAS ALEKSIEJŪNAS

Vėlyvuosiuose Lietuvos senkapiuose, kurie datuojami XIV-XVII a., aptinkama nemažai įkapių. Tarp jų ir gana didelis kiekis monetų. Monetų radiniai ypač pagausėja nuo XVI a., o XVII a. kapuose jos dažnai tampa vienintelėmis įkapėmis. Tad neatsitiktinai monetos kapuose susilaukė ir gan didelio tyrinėtojų dėmesio. 1965 m. pasirodžiusiame straipsnyje nuodugnai apžvelgiami lydinių ir senųjų lietuviškų monetų radiniai Lietuvos teritorijoje (Tautavičius A. 1965). Visų vėlyvųjų senkapių monetos aptiriamos V. Urbanavičiaus darbe (Urbanavičius V. 1967). Paminėtų straipsnių numizmatinė medžiaga betarpiškai siejasi su mūsų pateikiamomis senkapių monetomis. Pastarąsias galima įvardinti kaip papildymą naujomis monetų radimvietėmis bei monetomis. Tai leidžia susidaryti dar pilnesnį vaizdą apie monetas, minimu laikotarpiu buvusias Lietuvoje piniginėje apyvarčioje.

Monetas kapuose galima aptarti keliais aspektais. Archeologiniu požiūriu monetos - tai sudėtinė įkapių dalis. Monetų-įkapių paskirtis, matyt, buvo tokia pat, kaip ir kitų įkapių ir todėl į kapą įdėta moneta ir turėjo atlikti pinigų funkcijas. Vis tik šio papročio analizavimas leistų teigti, kad šis ritualas turėjo daugiau simbolišką prasmę. Monetų kiekis, pirmiausia nedidelių nominalų monetos, o ypač tai, kad dažnai randamos defektuotos (aplankstytos ar kitaip apgadintos), o neretai ir to meto falsifikatai, liudija apie gan savitą požiūrį į šį paprotį. Tiesa, yra pavyzdžių, kuomet kapuose aptiktos ir gan didelės sumos pinigų, kurių, toli gražu nepavadintum simboliškomis. Štai kad ir Pavirvytės-Gudų senkapio k. Nr. 177 rasta net 41 moneta (žr. sąrašą). Nemaža XVI a. monetų suma buvo ir šalia griaučių aptiktame kapšelyje (Monetos rastos 1962 m. Gailių k., Kelmės raj. Tai Žygimanto Augusto dvidešimčiai - 1567, 1569, 1570 (2) m. ir Žygimanto I bei Žygimanto Augusto pusgrašiai - 1511, 1518, 1547, 1555, 1558, 1559 (3), 1561, 1562, 1563, 1565 m. Monetos saugomos LNM (inv. nr. NL 14).).

Monetos patenka į kapus ir kaip papuošalai. Pastebėjus, kad paprotys puošti monetomis aptariamam laikotarpiu Lietuvoje nebuvo paplitęs.

Kita ne mažiau svarbi nagrinėjamo klausimo pusė - tai pati numizmatinė medžiaga. Monetos kapuose kaip ir kituose archeologiniuose objektuose sudaro gan savitą monetų grupę. Tai monetos, kurios rečiau pasitaiko lobiuose, juos papildo ir yra reikšmingos, tiriant konkretaus regiono piniginę struktūrą. Lietuvos senkapių su monetomis tyrimai aktualūs dar viena prasme. Tai

savo informacija apie pirmąsias lietuviškas monetas. Tai jų paplitimo arealo, kiekio apyvarčioje bei naujų atmainų fiksavimas. Visa tai svarbu dėl vis dar vykstančių diskusijų šių monetų kaldinimo vietos, priklausomybės ir pan. klausimais. (Kiersnowski R. 1984; Ivanauskas E. 1988a ; Sajauskas S. 1992)

Kitos tiksliai nustatytos monetos, rastos kapuose, pasitarnauja kapo datavimui, nors galimos ir gana didelės paklaidos.

Pateikiama 9 senkapių, tyrinėtų 1976-1989 m. laikotarpyje, numizmatinė medžiaga. Tai 524 monetos, priklausančios XIV a. II p. - XVII a. Senkapiai išsidėstę gan skirtingose Lietuvos vietose (didesnė jų dalis yra Vidurio Lietuvoje, keli - ŠV, po vieną V ir R Lietuvoje).

Senkapiuose rasta nuo kelių iki keleto šimtų monetų. Suprantama, kad tai apsprendė ne tik senkapio chronologija, bet ir jo didumas bei ištirtų kapų skaičius. Panagrinėję visų 9 senkapių monetas, neišskirtume konkrečių monetų dėjimo į kapus papročio ypatumų atskirose Lietuvos srityse. Manytume, kad minimu laikotarpiu šis paprotys yra stipriai suvienodėjęs. Labai panašus yra vyraujantis monetų skaičius kape (1-3), radimo vieta kape, nominalų dydžiai ir t.t. Vienintelis didesnis skirtumas tai tas, kad kiekvienas objektas atspindi monetas, kurios ir cirkuliavo toje teritorijoje.

Monetos išvardinamos eilės tvarka pagal kapų numeraciją. Nurodoma valstybė, valdovas, kaldinimo data ir monetos nominalas. Skliaustuose pateiktas monetų skaičius. Lietuviškos monetos, kaldintos XIV a. pab. - XV a., išvardintos pagal tipus (Aleksiejūnas V. 1988).

* Straipsnyje supažindinama su 9 senkapių, kurių medžiaga (išskyrus Obelius) publikuojama šioje knygoje, monetomis. Senkapių numizmatinė medžiaga pateikiama abėcėline tvarka. Tai 1. Ažugiriai. 2. Bečiai. 3. Diktarai. 4. Karmėlava. 5. Kuršai. 6. Mažeikiai. 7. Obeliai. 8. Pavirvytės-Gudai. 9. Tulpiakėmis.

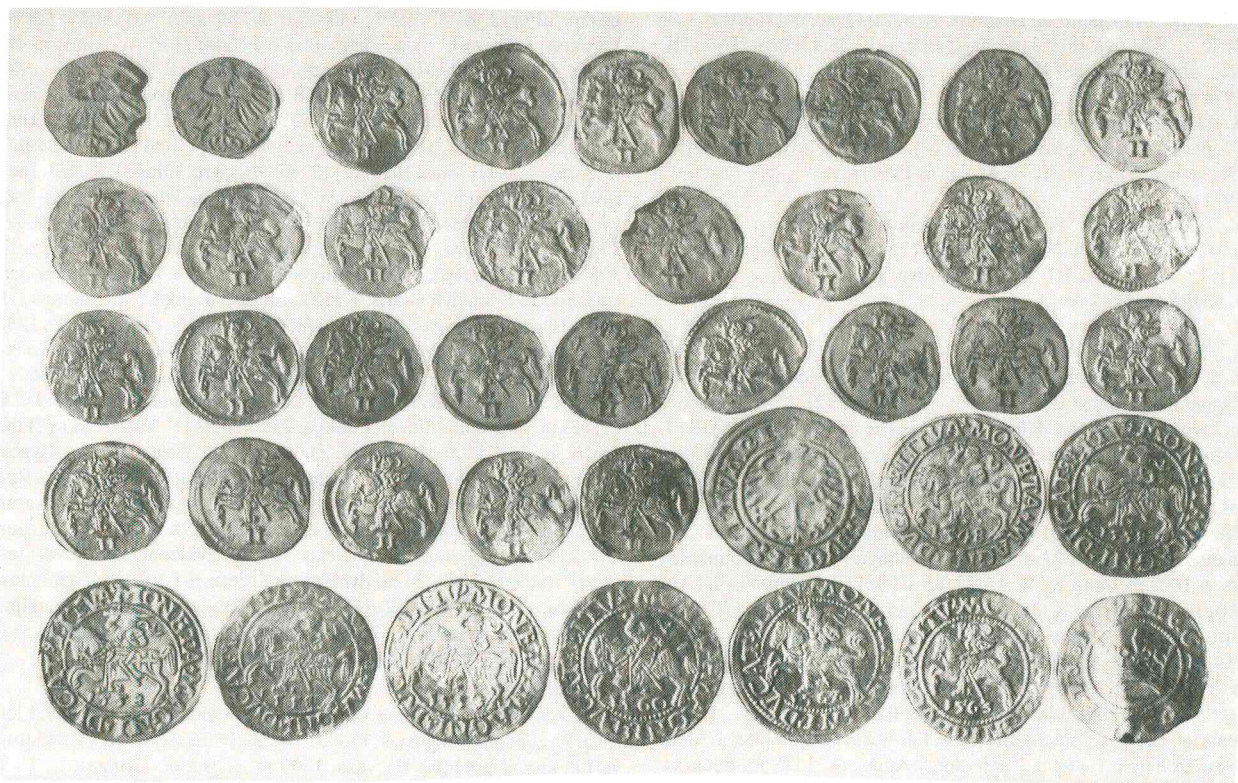
MONETŲ SĄRAŠAS

1. AŽUGIRIAI. 1976.

K. 3. Lietuva. Tipas II (2). K. 6. Moneta (?). K. 11. Lietuva. Žygimantas Augustas. 155?. ? Denarai. K. 21. Lietuva. Tipas II (2). K. 40. Lietuva. Žygimantas Augustas 1556. 15? m. denarai. K. 52. Lietuva. Jonas Kazimieras. 166? m. šilingas. K. 54. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1624 m. pusantrokas. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1617 m. Rygos m. šilingas. Švedija. Gustavas II Adolfas. 162?. 1634 m. Rygos m. šilingai. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1633. ? m. Elbliongo m. pusantrokai. Švedija. Kristina. 165?. ? m. Rygos m. šilingai. Atsitiktinės monetos. Lietuva. Tipas II (8). Lietuva. Tipas IV (1).

1 pav. Monetos, rastos Pavirvytės - Gudų senkapyje (Akmenės raj.), kape Nr. 177

2 pav. Antroji monetų pusė iš to paties kapo

2. BEČIAI. 1985 m.

K. 7. Prūsija. Georgas Vilhelmas 1627 m. šilingas. K. 8. Lietuva. Zigmantas III Vaza ? m. šilingas. Švedija. Kristina ? m. Rygos m. šilingas. Švedija ? m. Elbliongo pusantrokas. Šilingo likučiai. K. 11. Lietuva. Zigmantas III Vaza 1616. 1618 m. šilingai. Lietuva - Lenkija ? m. Rygos m. šilingas. ? Zigmantas III Vaza ? m. šilingo likučiai. K. 14. Švedija. Kristina 1643. ? (5) m. Rygos šilingai. Švedija. Kristina ? (2) Livonijos šilingai. K. 19. Lietuva. Žygimantas Augustas 1566 (2) m. dvidenariai. K. 51. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 56. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza 1618 m. Rygos m. šilingas. K. 58. Lietuva. Zigmantas III Vaza 1622 (?). 1625. 162? (3) m. šilingai. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza 1620 m. šilingas. K. 60. Lietuva. Zigmantas III Vaza 162? m. šilingas. Lenkija. Zigmantas III Vaza 1622 m. pusantrokas. Prūsija. Georgas Vilhelmas 1627. ? (2) m. šilingai. Švedija. Gustavas Adolfas 1627. ? (2) m. Rygos m. šilingai. Švedija. Kristina ? m. Rygos m. šilingai (?). Švedija. Kristina. ? m. Livonijos šilingai. ? Zigmantas III Vaza. Šilingo likučiai. Šilingo likučiai. K. 65. Lietuva. Tipas III. K. 69. Lietuva. Tipas III A. K. 73. Lietuva - Lenkija. Steponas Batoras 1585 m. Rygos m. šilingas. K. 77. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza 1600 m. Rygos m. šilingas. K. 81. Lietuva. Žygimantas I. 1513 m. pusgrašis. K. 82. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza ? m. Rygos m. šilingo likučiai. K. 84. Švedija. Kristina ? m. Rygos m. šilingas. Švedija. Karolis X Gustavas 1655 m. Livonijos šilingas. Švedija. Karolis XI. Livonijos šilingas. Atsitiktinė moneta. Švedija. Kristina. 1650 m. Rygos m. šilingas.

3. DIKTARAI. 1977 m.

K. 10. Lietuva. Tipas II. K. 12. Lietuva. Tipas II. Tipas ? (2). K. 14. Lietuva. Tipas II. (2). K. 16. Vakarų Europa. XV a. grašis. (?). K. 45. Lietuva. Tipas III. (?). K. 70. Lietuva. Tipas III (2). K. 80. Čekija. Karolis I. Prahos grašis (falsifikatas). K. 83. Čekija. Václavas IV. Prahos grašis. K. 87. Lietuva. Tipas III. Atsitiktinės monetos. Lietuva. Tipas II (3).

4. KARMĖLAVA. 1975 m.

K. 1. Monetos fragmentas. K. 6. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 7. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 8. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 15. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 28. Lietuva. Tipas III. K. 31. Lietuva. Tipas II (3).

1976 m.

K. 37. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 47. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 64. Lietuva. Tipas II (2). K. 67. Lietuva. Tipas II (2). K. 69. Lietuva. Tipas II. K. 70. Monetos likučiai.

1977 m.

K. 74. Lietuva. Tipas II. K. 87. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 103. Lietuva. Aleksandras. Denaras (2). K. 107. Lietuva. Tipas ?. K. 111. Lietuva. Tipas III. K. 118. Lietuva. Tipas I.

5. KURŠAI. 1982 m.

K. 1. Lietuva. Tipas II (4).

6. MAŽEIKIAI. 1985 m.

K. 1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 15?? m. denaras. K. 2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555. 1556. 1557. 155? (2). 15?? (2) m. denarai. Livonijos Ordinas. Talino m. artigas (be metų). (P-O. 45). K. 7. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza (?). Rygos m. šilingas. K. 10. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665 m. šilingas. Švedija. Karolis XII. 1665 m. Rygos m. šilingas. K. 14. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 1621 m. dvidenaris. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1621 m. Rygos m. šilingas. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1623 m. denaras. K. 15. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. Rygos m. šilingas. K. 16. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1616 m. Rygos m. šilingas. K. 20. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1598 m. Rygos m. šilingas. K. 25. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1566 (3). 1569 (1). 1570 (4) m. denarai. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1565 m. pusgrašis. Lietuva. Steponas Batoras. 1578. 1579 (5) m. dvidenariai. Lenkija. Jonas Albrechtas. Pusgrašis. K. 26. Lietuva. Aleksandras. Denaras. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaras. K. 30. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1569. 1570 (2) m. dvidenariai. K. 31. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 16?? m. dvidenaris. K. 33. Lietu-

va. Zigmantas III Vaza. 1620 (3) m. dvidenariai. Lietuva. Zigmantas III Vaza. (?) m. šilingas. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1620 m. Rygos m. šilingas. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1622 (2) m. denarai. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1623 m. pusantrokas. K. 34. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1623 m. denaras. K. 35. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 (3). 1556 (4). 1557 (2). 1558. 1559. ? (4) m. denarai. K. 40. Švedija. Kristina. Rygos m. šilingas. K. 44. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris. K. 48. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1617 m. šilingas. K. 49. Livonijos ordinas. Hermanas von Briugenėjus. 1537. 1542 m. Talino m. šilingai. Prūsija. Albrechtas Hohencolernas (1525-1568). Denaras. K. 52. Livonijos ordinas. Hermanas von Briugenėjus. 1537 m. Rygos m. šilingas. Prūsija. Albrechtas Hohencolernas (1525-1568). Denaras. K. 53. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. Rygos m. šilingas. Švedija (?). Šilingo likučiai. K. 54. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 55. Lietuva. Aleksandras. Denaras. Lenkija. Zigmantas I. 1509 m. pusgrašis. Rygos m. vyskupas Vilhelmas Brandenburgietis ir Joganas von Rekė. 1550. ? m. šilingai. Livonijos ordinas. Hermanas von Briugenėjus. 1537. 1542 m. Rygos m. šilingai. Prūsija. Zigmantas I. 1533 (?) m. grašis. K. 57. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 59. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1559. ? m. denarai. K. 64. Švedija. Kristina. 1645 m. šilingas. K. 65. Lietuva. Aleksandras. Denarai (2). Lietuva. Žygimantas Augustas. 1548 m. pusgrašis. Lenkija. Zigmantas I. 1509. ? m. pusgrašiai. Livonijos ordinas. Hermanas von Briugenėjus. Talino m. šilingas. K. 67. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1559 m. denaras. K. 70. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1613 m. šilingas. Prūsija. Albrechtas Hohencolernas. 1558 m. šilingas. K. 72. Lietuva. Aleksandras. Denarai (3). Lietuva. Žygimantas Augustas. 1559 m. denaras. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1612 m. šilingas. K. 73. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1569 m. dvidenaris. K. 74. Žygimantas Augustas. 1553. 1555 m. denarai. K. 80. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaras. Lietuva. Steponas Batoras. 1578 (9?) m. dvidenaris. Lenkija. Žygimantas Augustas (?). Zigmantas III Vaza (?). Gdanskio m. denaras. K. 86. Švedija. Gustavas II Adolfas. Rygos m. šilingas. K. 87. Švedija. Gustavas II Adolfas. Rygos m. šilingas. K. 88. Šilingo likučiai. K. 89. Lietuva. Aleksandras. Denaras. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1615 m. Rygos m. šilingas. K. 91. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. Rygos m. šilingai (2). K. 99. Švedija. Johanas III (1568-1592). Pusė erės. K. 102. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1607 m. Rygos m. šilingas. K. 106. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1622 m. denaras. K. 109. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1615. (?) (2) m. Rygos m. šilingai. K. 111. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. (?) m. šilingai (2). K. 112. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 1620 (2) m. šilingai. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1620 m. Rygos m. šilingai. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1623 m. Rygos m. pusantrokas šilingo. K. 114. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris. K. 121. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. Rygos m. šilingas. Lenkija. Jonas Albrechtas. Pusgrašis. K. 126. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1612 m. Rygos m. šilingas. Laisvasis Rygos m. (1562-1581). Šilingas. K. 128. Kuršas. Gotardas Kettle-1577 m. šilingas. K. 131. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1615 (?) (5) m. Rygos m. šilingai. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1611 (?) m. grašis. K. 132. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1603 m. Rygos m. šilingas. Livonijos ordinas. Hermanas von Briugenėjus. 1546 m. Rygos m. šilingas. Atsitiktinės monetos: Lietuva. Aleksandras. Denarai (4). Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 (2). 1557. 1558. ? (2) m. denarai. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 (3) m. dvidenariai. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1594. 1599. 1612. 162? ? (5) m. Rygos m. šilingai. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1623 (?) m. denaras. Kuršas. Gotardas Kettle-1575 m. šilingas. XVII a. šilingo likučiai (5).

1988 m.

K. 43. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris. K. 139. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1569. 1570 m. dvidenariai. K. 142. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1599 m. Rygos m. šilingas. K. 146. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1566 m. dvidenaris. K. 150. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. (?) m. Rygos m. šilingai (6). K. 158. Lietu-

va-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1599 m. Rygos m. šilingas. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. (?) m. Rygos m. šilingas. K. 161. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1566 m. dvidenaris. K. 164. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1567 m. dvidenaris. K. 167. Lietuva. Jonas Kazimieras (?) Šilingas. K. 172. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1603 m. Rygos m. šilingas. Prūsija. Albrechtas (1525-1568). Šilingas. K. 173. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenariai (3). Švedija. Kristina. (?) m. Rygos m. šilingas. K. 174. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 162? m. dvidenaris. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1621 m. Rygos m. šilingas. K. 186. Lietuva. Aleksandras. Denaras. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1615 m. Rygos m. šilingas. K. 178. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1595 m. Rygos m. šilingas. K. 185. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1623 m. šilingas. K. 186. Lietuva. Aleksandras. Denaras. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza (?) m. Rygos m. šilingas. Švedija. Gustavas II Adolfas. (?) m. Rygos m. šilingas. Švedija. Kristina. (?) m. Rygos m. šilingas. K. 188. Lietuva. Žygimantas Augustas. 157? m. dvidenaris. K. 189. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1623 m. denaras. Švedija. Karolis XI. 1663 m. Rygos m. šilingas. 1989 m.

K. 191. Šilingo likučiai. K. 193. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1626 m. Rygos m. šilingas. K. 194. Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1623 m. šilingas. K. 196. Šilingo likučiai. K. 200. Šilingo likučiai. K. 203. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1615 m. Rygos m. šilingas. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1616 m. Rygos m. šilingai (4). Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza (?) Rygos m. šilingai (7). K. 204. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 1616 m. šilingas. Laisvasis Rygos m. 1575 m. šilingas. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. (?) m. Rygos m. šilingas (3). K. ? Švedija. Kristina. 1650 m. Rygos m. šilingas. K. ? Lietuva. Zigmantas III Vaza. 1624 m. šilingas. Prūsija. Georgas Vilhelmas. 1625 m. šilingas. Švedija. Kristina. 1650 m. šilingas. Švedija. Kristina. (?) m. šilingas. Atsitiktinė moneta. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.

7. OBELIAI. 1980-1983 m.

K. 83. Tartu vyskupystė. Ditrichas III Damerovas (1378-1400). Artigas K. 93. Lietuva. Tipas IV (2). K. 105. Lietuva. Tipas IV. K. 144. Lietuva. Tipas I. K. 157. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 1627 m. grašis.

8. PAVIRVYTĖ - GUDAI. 1984 m.

K. 153. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1621. ? Rygos m. šilingai. K. 156. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 1617 m. šilingas. Lietuva-Lenkija. 1617. 161? ? (4) m. Rygos m. šilingai. K. 157. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 161? m. šilingas. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1617. 1618. ? m. šilingai. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1625 m. Rygos šilingas. K. 158. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 1620. 1670. 1621. ? m. dvidenariai. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. ? (9) m. Rygos m. šilingas. Šilingo likučiai (XVII a. I pusė). K. 160. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1599 m. Rygos m. šilingas. Švedija. Gustavas II Adolfas. ? m. Rygos m. šilingas. Švedija. Gustavas II Adolfas. ? m. Elbliongo m. šilingas. Švedija. Kristina. 1641 m. Rygos m. šilingas. K. 169. Lietuva. Zigmantas III Vaza. 1621 m. dvidenaris. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1622. ? m. Rygos m. šilingas. Švedija. Gusta-

vas II Adolfas. 1624 m. Rygos m. pusantrokas. K. 171. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1626. ? m. Rygos m. šilingai. Prūsija. Georgas Vilhelmas. 1675 m. šilingas. K. 174. Kelių monetų likučiai (XVII a. I pusė). K. 176. Švedija. Kristina. ? m. Rygos m. šilingas. ? ? Rygos m. šilingo likučiai (XVII a. I pusė). K. 177. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555. 1557 m. denarai. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1566 (3). 1567 (1). 1569 (4). 1570 (19,18). 1567 (2) m. dvidenariai. Lietuva. Žygimantas I. 1512 m. pusgrašis. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1548 (1). 1555 (3). 1559 (1). 1560 (1). 1562 (1). 1563 (1) m. pusgrašiai. Lenkija. Žygimantas I. 1509 m. pusgrašis (1-2 pav.). K. 182. Šilingo likučiai (XVII a. I pusė). K. 183. Lenkija. Žygimantas I. ? m. pusgrašis. Atsitiktinės monetos. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1620 m. Rygos m. šilingas. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1625. 1626 m. Rygos m. šilingai. 9. TULPIAKIEMIS. 1979 m.

K. 1. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665. 1666 m. šilingas. K. 2. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1661 m. šilingas. Lenkija. Jonas Kazimieras. 1663. 1664. 1667 (2) m. šilingai. K. ? Lietuva. Jonas Kazimieras. 1666 (2) m. šilingai. Lenkija. Jonas Kazimieras. 1667 m. šilingas. K. 6. Lietuva. Jonas Kazimieras. ? m. šilingas. Jonas Kazimieras. ? m. šilingas. K. 7. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665 m. šilingas. K. 8. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665 m. šilingas. K. 10. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665. ? m. šilingai Jonas Kazimieras. ? m. šilingas ? K. 12. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665 m. šilingas. Lenkija. Jonas Kazimieras. 1665. 1667 m. šilingai. K. 14. Lenkija. Jonas Kazimieras. 1667 (2) m. šilingai. K. 17. Lenkija. Jonas Kazimieras. 1667 m. šilingas. Švedija. Kristina. Rygos m. šilingas. Šilingo likučiai.

1980 m.

K. 25. Šilingo likučiai. K. 30. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. 1593 m. Rygos m. trečiokas. K. 31. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris. K. 42. Švedija. Kristina. 1647 m. Rygos m. šilingas. K. 47. Lietuva. Žygimantas Augustas. ? m. denaras. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 (2) m. dvidenariai. K. 70. Vokietija. Nordheimas m. 1550 m. grašis. K. 74. Lietuva. Tipas III (2). K. 89. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1567 m. dvidenaris. Lenkija. Aleksandras. Pusgrašis. Atsitiktinė moneta. Lietuva. Jonas-Kazimieras. 1665. 1666 m. šilingai. 1984 m.

K. 119. Lietuva. Aleksandras. Denaras. K. 120. Lenkija. Aleksandras. Pusgrašis. K. 127. Lietuva. Jonas Kazimieras. Šilingas. Lenkija. Jonas Kazimieras. 1667 m. šilingas. ? Jonas Kazimieras. ? m. šilingas. K. 128. Lietuva. Žygimantas Augustas. Denaras. K. 129. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1666. ? (2) m. šilingai. Lenkija. Jonas Kazimieras. 1667. (?) m. šilingai. K. 130. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1661. 1665. 1666. ? m. šilingai. ? Jonas Kazimieras. ? m. šilingas. K. 131. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665. ? m. šilingai. K. 132. Švedija. Elbliongo m. 1635 m. pusantrokas. K. 133. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1557 m. denaras. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665 m. šilingas. Lietuva. Jonas Kazimieras. ? (3) m. šilingai. Lenkija. Jonas Kazimieras. 1661. 1664 (2). ? (7) m. šilingai. ? Jonas Kazimieras. ? m. šilingai. K. 134. Lietuva-Lenkija. Zigmantas III Vaza. Rygos m. šilingas. K. 141. Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. K. 143. Švedija. Kristina. Livonijos šilingas. K. 144. Lietuva. Tipas III. K. 145. Lenkija. Jonas Kazimieras. ? m. šilingas. K. 147. Lietuva. Aleksandras. Denaras.

LENTELĖ

Senkapiro pavadinimas	Tyrimo data	Kapų su monetomis skaičius	Viso monetų	Monetų datavimas	Monetos saugomos
1. Ažugiriai, Utenos raj.	1976	7	31	Tip. II; XVI-XVII a.	Ut. KM
2. Bečiai, Ukmergės raj.	1985	16	52	Tip. III, III a; XVII a.	Uk. KM
3. Diktarai, Anykščių raj.	1977	5	16	Tip. III; XV a.	LNK
4. Karmėlava, Kauno raj.	1975-1977	24	19	Tip. I, II, III; XVI a. I p.	VDKM
5. Kuršai, Telšių raj.	1987	1	4	Tip. II	Tė KM
6. Mažeikiai, Šiaulių raj.	1985, 1988, 1989	77	229	XVI-XVII a. I p.	Ma KM
7. Obeliai, Ukmergės raj.	1980-1983	5	6	Tip. I, IV; XVII a. I p.	LNK
8. Pavirvytė-Gudai, Akmenės raj.	1984	12	87	XVI-XVII a. I p.	Ma KM
9. Tulpiakėmis, Ukmergės raj.	1979, 1980, 1984	33	80	Tip. II, III; XVII a.	Uk. KM

TRUMPINIMAI

K - Kapas

Ut KM - Utenos kraštotyros muziejus

Uk KM - Ukmergės kraštotyros muziejus

LNM - Lietuvos nacionalinis muziejus

VDKM - Vytauto Didžiojo Karo muziejus

Ma KM - Mažeikių kraštotyros muziejus

Tė KM - Telšių kraštotyros muziejus

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

1 pav. Monetos, rastos Pavirvytės-Gudų senkapyje (Akmenės raj.), kape Nr. 177.

2 pav. Antroji monetų pusė iš to paties kapo.

CEMETERIES COINS

VYTAUTAS ALEKSIEJŪNAS

SUMMARY

The coins in the graves are important not only as evidence of the burial customs, but as the object of investigation of financial market.

The article deals with the material of the 9 cemeteries of the 2-nd part of the 14 - 17 c. 524 coins are described in the article.

The first Lithuanian coins (14 - 15 th c.), which are found in the 7 cemeteries, are of great value: the first - of the topographical point of view, the second - as some of it are unique.

LIST OF ILLUSTRATIONS

Fig.1. Coins from grave 177 in cemetery Pavirvytė-Gudai (district Akmenė).

Fig.2. Other side of coins from this grave.

МОНЕТЫ ИЗ МОГИЛ

ВИТАУТАС АЛЕКСЕЮНАС

РЕЗЮМЕ

Монеты, найденные в могильниках, представляют собой важный источник не только для знакомства с обычаями, но и для исследования структуры денежного рынка конкретного периода.

Статья знакомит с 542-мя монетами из 9-и могильников, принадлежавших периоду с II-ой половины XIV в. до XVII в.

Особо важное значение в процессе исследования представляют первые литовские монеты II-ой половины XIV

в. и XV в. (находки семи могильников). Они дополняют топографическую карту этих монет и часто являются уникальным научным источником нумизматики.

СПИСОК ИЛЛЮСТРАЦИЙ

Рис 1. Монеты, найденные в могиле Но. 177 могильника Павирвите-Гудай (Акмянский район).

Рис 2. Другая сторона монет из той же могилы.